

BILTEN SLOVENSКИH TERENSKIH BIOLOGOV IN LJUBITELJEV NARAVE

Letnik V
Številka 1
ISSN 2232-5999

TRDOZAV

Zika | Pravice ogroženih in zavarovanih vrst
120 let zavarovanja planike | Določevalni ključ: križevci
Juliana jih ima 90 | Novosti iz Škocjanskega zatoka
Intervju: Branko Dolinar | Velika pliskavka
Navadni mračnik | Določevalna delavnica ovničev Slovenije
Spominčice | Srečanje s sodčkastim salpovcem

Srečanja z rjavim medvedom

Besedilo: Tomaž Berce in Matej Bartol

Srečanja med človekom in rjavim medvedom so v naravi redka, saj je medved previdna žival, ki človeka praviloma dojema kot nevarnost in se mu zato izogiba. Ob redkih priložnostih lahko kljub temu pride do srečanja. Najpogosteje do srečanj z medvedi prihaja spomladi, ko medvedi prekinejo zimski počitek, poveča pa se tudi število ljudi, ki svoj prosti čas preživljajo v naravi. Do pogostejših srečanj prihaja tudi poleti in jeseni, ko je v gozdovih veliko nabiralcev gozdnih sadežev, plodov in gob. Pomembno je, da znamo oceniti okoliščine srečanja in da smo seznanjeni s primernim vedenjem na območju medveda.

Pri sprehodu v naravi na območju medvedove prisotnosti je treba upoštevati priporočila, na podlagi katerih lahko v veliki meri zagotovimo, da do neželenega srečanja z medvedom ne bo prišlo ali pa se bo morebitno srečanje končalo brez slabih posledic za človeka in posledično tudi za medveda. Podobno kot druge prostoživeče živali tudi medvedi nimajo radi preseñenjenj. Imajo dobro razvita čutila za voh

Medvedka ni nikoli daleč stran od mladičev. Če jih opazimo, se previdno umaknemo. (foto: Marko Masterl)

in sluh, s pomočjo katerih se ljudi izogibajo. Pri večini srečanj se medved umakne, še preden zaznamo njegovo prisotnost.

Če se želimo medvedu izogniti, moramo predvsem opozarjati nase, s čimer odpravimo element preseñenjenja. Seveda

to ne pomeni, da moramo v gozdu kričati. Sprehod v gozdu naj le ne bo tako tih, da bi medveda lahko presenetili. Opozorite nase predvsem pri prehodu skozi gosto vegetacijo in na nepreglednem območju. Občasno zažvižgajte, brcnite kamen ali udarite s palico po deblu, ni pa treba

Medveda moramo na svojo prisotnost opozoriti. Še posebej je to pomembno pri prehodu skozi gosto vegetacijo. (foto: Marko Masterl)

povzročati prekomernega hrupa, saj je to moteče za vse prebivalce gozda. Če kljub temu opazite medveda, ostanite mirni, opozorite nase z mirnim glasom in se počasi umaknite v smeri svojega prihoda. Pri umiku nikoli ne tecite! Medvedu pustite dovolj prostora za nadaljevanje poti. Tudi medved se bo praviloma umaknil. Če medveda opazite, preden on opazi vas, se mu ne približujte in ga ne motite (na primer z metanjem kamenja). Če se medved dvigne na zadnje noge, s svojo držo ne izkazuje napadalnosti, temveč le preverja okolico. Opozorite nase z mirnim glasom. Medved bo tako zaznal vašo prisotnost in se umaknil.

Medved napade le, če ga presenetimo ali izzovemo, pri čemer gre za obrambno reakcijo. Pomembno je, da se medved ne

počuti ogroženega zaradi vaše bližine, zato naj bodo vaše reakcije kar se da mirne. Pred medvedom ne poskušajte plezati na drevo, saj so medvedi dobri plezalci. Prav tako ne poskušajte bežati, saj lahko medved v teku doseže hitrost do 50 km/h in vas bo ujel v nekaj metrih ne glede na tip terena. Izjemoma tecite, če lahko varno mesto (npr. avto) dosežete v nekaj korakih.

Medveda nikoli ne hranite, četudi je videti prijazen in zvedav. Ostanke hrane ali drugih organskih odpadkov ne odlagajte v gozdu, v bližini naselij ali v bližini gozdnega roba. Odpadke odlagajte v ustrezne, medvedu nedostopne smetnjake ali jih odnesite s seboj. Zelo pomembno je, da medvedom preprečimo povezovanje hrane s prisotnostjo človeka, kar je eden

od glavnih vzrokov za pojavljanje konfliktov med človekom in medvedom. V interesu vseh nas je ohraniti naravno plašnost medvedov.

Nikoli ne krmimo medvedov! Medved, ki začne povezovati hrano s prisotnostjo človeka, prične redno zahajati v bližino človekovih bivališč in povzročati škodo.

Če opazite medvedje mladiče, se jim ne približujte, tudi če se radovedno potepajo naokrog in so videti povsem nenevarni. V takšni situaciji se počasi umaknite, saj medvedka ni daleč stran. Če se znajdete v neposredni bližini medvedke z mladiči, obstanite, bodite mirni in se počasi umaknite. Premikajte se brez hitrih gibov in brez kričanja. Medvedjemu brlogu se ne približujte in vanj ne poskušajte vstopiti. To je še posebej pomembno v času med oktobrom in majem, ko pri medvedih poteka zimski počitek. V tem obdobju odsvetujemo obiskovanje jam in brezen na območju prisotnosti medveda, saj so to priljubljena zimska zatočišča medvedov.

Zelo pomembno je, da imamo na sprehodih psa na povodcu. V Sloveniji se je največ napadov medveda na človeka zgodilo zaradi spuščenega psa, ki je naletel na medveda in ga razdražil, nato pa se v iskanju zatočišča vrnil k lastniku. Medved mu je pri tem sledil vse do lastnika.

Pri sprehodih imejmo pse na povodcu! Največ napadov medveda na človeka se zgodi zaradi spuščenega psa, ki razdraži medveda.

V izjemnih primerih lahko medved izvede tako imenovani lažni napad, pri katerem ne pride do fizičnega stika. Namen takšnega odziva je prestrašiti neželenega obiskovalca. V primeru, da se medved zažene proti vam, obstanite in počasi ležite na tla z obrazom navzdol. Roke položite okrog vratu in glave, da se zaščitite. Zelo težko je oceniti, ali gre za lažni napad. S pretvarjanjem, da ste mrtvi, medvedu pokazete, da niste grožnja. Najverjetneje se bo medved ustavil in ne bo prišlo do fizičnega stika. V primeru napada se vedite pasivno in poskušajte ostati čim bolj mirni in tihi. Preden vstanete, preverite, ali se medved še vedno nahaja v vaši bližini.

Več informacij o rjavih medvedih v Sloveniji najdete na spletni strani projekta LIFE DINALP BEAR <http://www.dinalpbear.eu>, kjer najdete tudi elektronsko verzijo zloženke *Kako se vesti na območju prisotnosti rjavega medveda.* *

Medved z dvigom na zadnje noge ne izkazuje napadalnosti, temveč le preverja okolico. (foto: Janez Papež)